

het
ontwerp
instituut

| memo | oktober 2013

De tuinman

Ik vroeg aan de tuinman waarom hij een vuurtje aanstak achterin de tuin.

Om het blad te verbranden, zei hij.

Maar er is nog geen blad op de grond te bekennen, antwoordde ik hem.

Nee, dat is zo, reageerde hij, maar het is tijd.

Hoezo tijd?

't Is oktober, dus tijd voor het vuur. De nevel hangt over de velden, de koeien staan er 's morgens met de poten in en de mist blijft tot de middag hangen.

Ja maar, er zijn geen bladeren, repliceerde ik weer van mijn kant en zo gingen we samen nog een tijdje door.

Uiteindelijk, zei de tuinman, is het leven er om zich te herhalen in dezelfde rituelen, die alsmat terugkomen. Soms wekelijks, soms maandelijks, soms jaarlijks. Ze blijven zich herhalen. De uiteindelijke zin van het bestaan kan in de herhaling gevonden worden. In het herhalen van handelingen, zonder dat we vragen naar het waarom. Want herhaling geeft ordening en ordening geeft rust. En daar gaat het toch om, nietwaar, om de onrust uit de kop te krijgen.

Lekker vuurtje, zei ik.

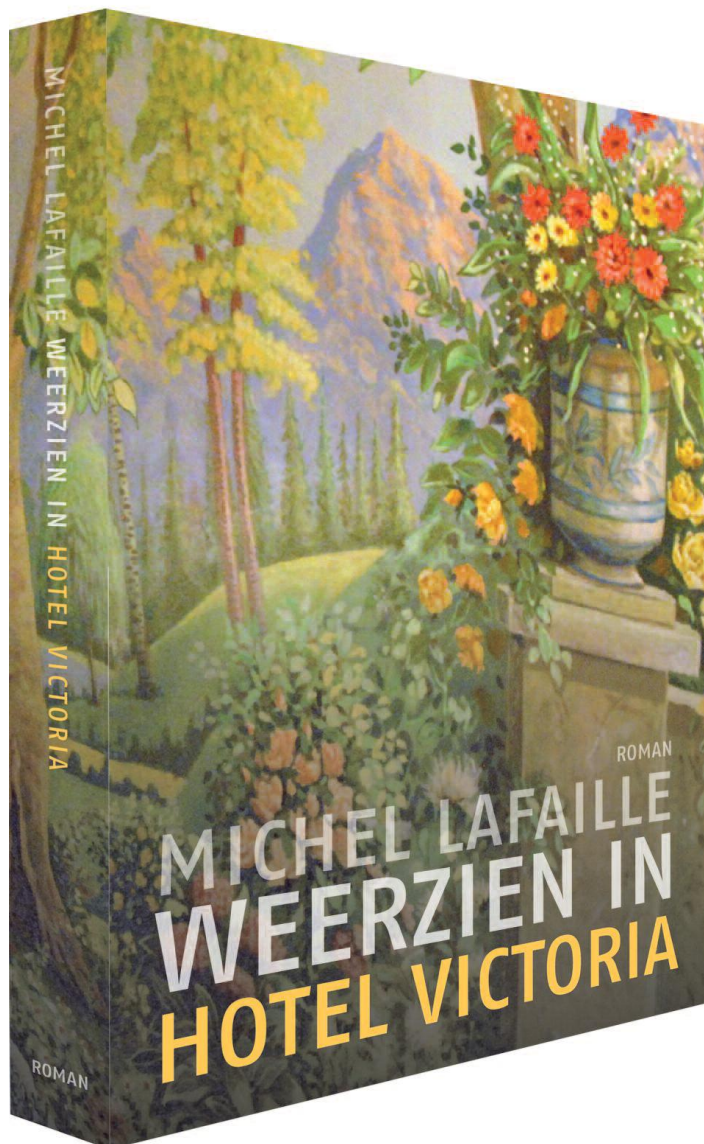
Ja, antwoordde hij, dat is voor het blad.

Michel Lafaille

Grijp uw kans

Nog slechts twee plaatsen zijn te boeken voor de cursus 'Ontwerpkunde voor tuin en park' die start op donderdag 17 oktober aanstaande. Tien volle dagen geconcentreerd werken op de kunst van het ontwerpen, beschouwen, geheime paadjes ontdekken, jezelf verbazen. Samen werken aan een opdracht. Tuingeschiedenis, Inzicht, Compositieleer, Analyses maken, Programma van eisen.... Van Natuur tot Hortus Conclusus. Lees op de website wat vorige cursisten vonden van deze opleiding en aarzel niet meer: teken in en doe mee. Een bont gezelschap van beroepsmensen uit de groene wereld staat al ingeschreven.

Een roman voor het goede doel

Na diverse tuinboeken en uitgaven van literaire gedachten, zoals 'Oog en blikken' dat in een oplage van vijfduizend boeken verscheen, is zojuist de eerste roman van Michel Lafaille van de persen gerold. Dit verhaal vertelt over de vriendschap van twee mannen die elkaar ontmoeten in het prachtige landschap van de Europese Alpen. Vooral ook is het een getuigenis van de invloed van de buitenwereld op de gemoedsgesteldheid van deze mensen. De werelden van de tuin, het park en het landschap, doen de lezer vermoeden dat wij meer zijn dan slechts het resultaat van onze culturele erfenis. De mens staat in de wereld en is daardoor mens.

Apart is dat Michel Lafaille dit boek schonk aan |het ontwerp instituut|. Het biedt daardoor de lezer de mogelijkheid een kleine bijdrage te leveren aan het werk van deze organisatie door het boek te kopen, voor zichzelf, als cadeau of

relatiegeschenk. De volledige opbrengst ervan gaat als investering naar |het ontwerp instituut| en helpt bij te dragen aan de continuering ervan.

Daarom is het boek te koop voor twintig euro via de website van onze organisatie, www.ontwerpinstituut.nl, waar het eenvoudig te bestellen is en u wordt toegezonden. Een fragment:

... 'Daarom was de tuin van het hotel een ideale plaats om te vertoeven. Niet groot en niet klein. Een tuin om even kort te wandelen, of wat te zitten; gelegen op een plateau op de berghelling, met een tuinpad langs de rand en een fabuleus uitzicht over het meer. Alsof de tijd er heeft stilgestaan en men een postkaart van begin vorige eeuw bekijkt. Er is een gazon met witte elegante stoeltjes, in de schaduw van enkele kleine bomen, genietend van de rust en de kalmte. Iets verderop ligt het zwembad blakend in de zon, het schetterende lichtblauw van de tegeltjes verstopt achter een rozenhaagje.

Ja, de mens begrijpt soms hoe hij de eeuwigheid in een moment kan vangen, want dat is tenslotte het doel van elke tuin. Men spreekt over een tuin zoals men spreekt over een goed glas wijn. Een tuin vertegenwoordigt tegelijkertijd mooie herinneringen van wat is geweest,

vermengd met de verlangens aan wat nog komen gaat. Er is het licht, de kleur van bloemen, het gelach in de lucht, de beweging van kinderen. Maar ook een melange van gezelligheid als men bij elkaar is en verbonden met anderen met dat beetje eenzaamheid – solitude is een beter woord, minder zwaarmoedig – als men er alleen zit te mijmeren. Dat alles verstaat men onder het begrip tuin en dat bleek allemaal goed te vinden in deze tuin rondom het hotel.'...

Verkiezing Gouden Potlood 2013

Er gebeurt daar iets zeer merkwaardigs in Appeltern, iets bijzonders voor de Groene Vakwereld. De ontwerpers van het Tuinenfestival 2013 (hier op de foto nog volop aan het voorbereiden) presenteren een buitengewoon programma aan genodigden uit de groene vakwereld tijdens een manifestatie die gekenmerkt wordt door verdieping en bezieling. Tal van sprekers vragen op inspirerende wijze aandacht voor het verhaal achter en de betekenis van de tuin. Deze middag wordt omlijst door verschillende creatieve demonstraties en er is veel tijd voor persoonlijke ontmoetingen en gesprekken.

De aanwezigen kunnen hun mening geven over de festivaltuinen en bepalen daarmee de 3 winnaars van het "Gouden Potlood", in de drie categorieën. De uitreiking vindt plaats meteen in de nazit.

Enkele namen die aanwezig zullen zijn: Meneer Vermeer over gevoel in de tuin, Angelique van der Horst (voormalig eindredacteur 'En route') over de reis, Brenda Horstra (adjunct dir. Tuinbranche Nederland), Gert Wijsman over landmeten vanuit de lucht met de drone, Ronald Houtman over nieuwe plantensoorten en veel meer.

De opdracht van het Tuinenfestival van dit jaar was 'de uitdaging': het opnieuw gebruiken van wat reeds aanwezig is in een tuin, maar toch voor een nieuwe verschijning zorgen. Dat is vergelijkbaar met hoe men werkt in de wereld van het tuinontwerp. Is niet bijna elke opgave voor een 'normaal' tuinontwerp er een waarbij men uitgaat van de bestaande materialen en mogelijkheden? De ontwerper herinterpreteert, verandert perspectief, rangschikt de belangrijkheid. Door kleur, herschikking of toevoeging ontstaat een nieuwe wereld die plaats

en tijd overwint. Meer dan honderd ontwerpers uit België en Nederland schreven in met een ontwerp en de professionele jury selecteerde de tien winnaars.

Datum van deze unieke gebeurtenis is zaterdag 12 oktober 2013 aanstaande, tussen 13.00 en 15.00 uur, in de Tuinen van Appeltern, op het terrein van het Tuinenfestival.

Aanmelden is gratis maar wel verplicht op goudenpotlood@appeltern.nl.

Ontwerpen laag voor laag

We waren afgelopen vrijdag op excursie met de studenten van Ontwerpmethodiek, naar Duisburg. Het verwoest achtergelaten landschap van een voormalig industrieterrein in Duisburg (Duitsland) met zijn nutteloos geworden gebouwen vormde in 1991 de ondergrond voor een reeks van tekeningen voor een nieuw landschapspark van het bureau van Peter Latz

(*1939). Het project maakte deel uit van de 'Internationale Bauausstellung (IBA) Emscher Park', een in 1989 opgestart tienjarenplan voor het stimuleren en begeleiden van de structurele vernieuwing van de regio met de middelen van architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en cultuur. Een dergelijke structurele vernieuwing was nodig geworden door het dramatische inkrimpen van de staalindustrie en de steenkolenwinning in het Ruhrgebied vanaf de jaren zestig. De dynamiek en de trots van de arbeiders van de Duitse industrieregio had toen plaatsgemaakt voor de verloedering van enorme braakliggende industrieterreinen, voor werkloosheid, verpaupering en depressie. Stap voor stap, tekening voor tekening verkenden Latz & Partners de betekenis van de nog aanwezige industriële infrastructuur voor de stad Duisburg, de bevolking en de industriecultuur in het Ruhrgebied als identiteitsvormende factor überhaupt. In de tekening 'Projektionen' bijvoorbeeld ging het om de betekenis van de torenachtige industriegebouwen voor de skyline van de stad Duisburg, en hun rol als point de vue vanuit de stad. Andere structuren ontleenden hun waarde uit hun abstracte esthetische kwaliteiten, die echter eerst ontdekt dienden te worden. Bodemstructuren zoals oude, in een punt samenlopende spoorwegdammen vormden een Relieffharfe, oude spoortracés met hun talloze vertakkingen, geherinterpreteerd als parkdelen en promenades, vormden een nieuwe groenstructuur. Zelfs de zware, bunkerachtige betonmuren en -structuren konden bij nader inzien een plek in het nieuwe park krijgen als grootschalige abstracte beeldhouwwerken of klimmuren. Door zijn behoedzame aanpak wist Latz de identiteit van het voormalige industrieterrein te behouden en er door herinterpretatie als publiek park nieuw leven in te blazen. Erik de Jong, 2008.

Colofon:

|memo| is een maandelijkse uitgave onder redactie van |het ontwerp instituut|. De volgende editie verschijnt in de maand november 2013. Voor contact e-mail Jolanda Vreeken op

info@ontwerpinstituut.nl.

Wij gaan er van uit dat u belangstelling heeft voor deze inhoud, mocht dat niet meer het geval zijn kunt u zich met een eenvoudig bericht afmelden.

